

عنوان مقاله:

ارزیابی نقش حیاط در میزان انعطافپذیری عملکردی خانه ایرانی

محل انتشار:

ششمین کنفرانس ملی پژوهشهای کاربردی در مهندسی عمران، معماری و مدیریت شهری و پنجمین نمایشگاه تخصصی انبوه سازان مسکن و ساختمان استان تهران (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسندگان:

گلشید نوری دولویی - دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی معماری دانشگاه آزاد اسلامی واحد مشهد

سیدمحمدخسرو صحاف - دکتری مهندسی معماری، عضو هیات علمی دانشکده معماری دانشگاه آزاد اسلامی واحد مشهد

خلاصه مقاله:

محققین بر این اصل معتقد هستند که معماری ایرانی در دوره اسلامی روندی تکاملی داشته و همزمان با کاهش توده برای افزایش فضا، خلاقیت ویژه‌های بروز و ظهور نموده که موجب سهولت ارتباطات و افزایش آسایش ساکنین شده است. حیاط، به عنوان جزئی ناگسستنی از معماری ایران به شمار میرود و بنا به شرایط فرهنگی، اقلیمی، سنتی و مذهبی، در انواع گوناگون معماری بکار برده میشود صارمی، 1374، 221. به طور مثال در خانه های سنتی اقلیم گرم و خشک، سازماندهی فضا نسبت به حیاط شکل میگرفت. طرح اندازی مسکن از حیاط آغاز میشد و فضاهای بسته و پوشیده در گراگرد آن قرار میگرفتند. فضاهای اصلی مسکن با حیاط ارتباط مستقیم داشتند و گاهی نام خود را برحسب ارتباط با حیاط میگرفتند همچون سه دری، پنجدری و لادری حائری، 1388، 69. در حقیقت حیاط، مرکز و قلب خانه بود و تمامی فضاها در گرد حیاط شکل و شخصیت خود را بازمی یافتند. از طرفی یکی از وجوه فردی روشن و مورد انتظار از فضای خانه بهعنوان یک نیاز روانی برای هر انسان، دستیابی به آرامش است. تنظیم رابطه انسان، طبیعت و معماری که حد اعلاي آن را در فضای حیاط خانه های سنتی شاهد هستیم، از اصلی ترین عوامل تعیین کننده در دستیابی به آرامش میباشد. قابلیت تنظیم رابطه مذکور در چارچوب یک محیط ساخته شده به انعطاف پذیری به عنوان یکی از کیفیات فضا بستگی دارد. این کیفیت (انعطاف پذیری) به عنوان یکی از سنن معماری ایرانی- اسلامی در غالب فضاهای موجود در معماری ایرانی دوره اسلامی قابل شناسایی است، وجهی که به نظر میرسد در معماری امروز کمتر به آن پرداخته میشود. مطالعه نگارندگان بر روی فضای حیاط که در بسیاری از خانه های سنتی نقش پررنگی را ایفا میکند، نشان میدهد که این فضا یکی از مصادیق انعطاف پذیری معماری به شمار میرود. با توجه به اهمیت شناخت الگوهایی که مقبولیت و سهولت تکرارپذیری درست و بدون تعصب کورکورانه داشته و در معماری کنونی با توجه به 2 اصل نیاز و خواست کاربر، امکان حضورشان فراهم میباشد؛ این تحقیق به دنبال ارزیابی نقش حیاط در میزان انعطاف پذیری عملکردی خانه های سنتی ایرانی است تا بتوان با شناخت و تعریف هرچه بیشتر فضاهای خانه های سنتی، در روند بسط و معاصر سازی این کیفیات فضایی به خانه های معاصر، گامی در اعتلای معماری بحرانزده معاصر برداریم. روش تحقیق در پژوهش حاضر، از نوع توصیفی- تحلیلی است. در این پژوهش بر اساس شناخت حاصل از مطالعه منابع مکتوب و مصور، ابتدا عناصر و جزییات عناصر سازنده فضا در حیاط بر اساس تقسیم بندی خانه های یک، دو، سه و بیشتر (از منظر تعداد حیاط)، شناسایی و بررسی شدند، سپس از منظر معیارهای انعطاف پذیری عملکردی با یکدیگر مقایسه شدند تا بررسی شوند که کدامیک از خانه ها از نظر موقعیت قرارگیری حیاط و تعداد حیاط، به نیازهای انعطاف پذیری عملکردی خانه پاسخ بهتری میدهند.

کلمات کلیدی:

حیاط خانه های سنتی، انعطاف پذیری، انعطاف پذیری عملکردی، معماری خانه ایرانی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/927150>

